

בס"ד. ש"פ בלק, י"ז תמוז (נרחה), ה'תשכ"ח

(הנחה בלתי מוגה)

כ"י מראש צורים אראנו ומגבעות אשורנו², ונת"ל³ ביאור תוכן הכתוב (הן בנוגע לכללות עבודת האדם והן בנוגע לכללות העולם) ע"פ מאמר הזהר⁴, דקאי על המדות, בחי' ז"א, כפי שהם כלולים במוחין, בחי' חכמה ובינה, אב ואם, שזהו"ע ראש צורים וגבעות. דהנה, ענין הצור (צורים) הוא כמו צור החלמיש⁵ שמוציאים ממנו אש ע"י הכאה, לפי שאין בו מציאות של אש, כי אם כח האש בלבד, והוא באופן של העלם שאינו במציאות. ובדוגמא כזו היא התכללות המדות בבחי' החכמה, שהם שם בהעלם שאינו במציאות, כמו האש שבצור החלמיש, ועד לבחי' ראש צורים (מראש צורים אראנו), שקאי על החכמה כפי שהיא במדריגה היותר נעלית, פנימיות החכמה, פנימיות אבא פנימיות עתיק⁶, שזהו המקור הראשון למדות כפי שהם בהעלם שאינו במציאות. וגבעות קאי על בחי' הבינה, שגם שם נמצאים המדות בהעלם, אבל זהו העלם שישנו במציאות, וכמו העובר שנמצא בהעלם בבטן האם, הנה אף שהוא בהעלם, שהרי עובר ירך אמו⁷, ואינו אוכל אלא מה שאמו אוכלת וכו'⁸, מ"מ, ישנו כבר כל ציור הולד באופן של התחלקות האברים, ועד לשערות וצפרניים כו', משא"כ בטיפת האב, הנה אף שכלולים בה כל פרטי האברים כו', הרי התכללות זו היא בתכלית ההעלם, באופן שאינם ניכרים ונרגשים לאיזו מציאות כלל וכלל, ורק בבטן האם מצטייר הולד בכל פרטי האברים, אלא שהוא בהעלם עדיין בבטן האם, אבל זהו העלם שישנו במציאות. ובדוגמת זה היא התכללות המדות בבינה, שעדיין לא באו לידי גילוי בלב, אלא הם כלולים בהתכוננות השכל, בבחי' עיבור בבטן דאמא, ועז"נ⁹ וצפונך תמלא בטנם, שהמדות הם צפונים שם כמו

(5) ראה לקו"ת אחרי כו, ג. אוה"ת דרושים ליוהכ"פ ח"ה ע' ב'קלו. סה"מ תר"ל ע' שיח ואילך.
 (6) ראה לעיל ע' רנו. וש"נ.
 (7) ראה יבמות עח, א. נזיר נא, א.
 (8) נדה ל, ב.
 (9) תהלים יז, יד.

(1) מאמר זה הוא המשך לד"ה זה די"ב תמוז (לעיל ע' רנא ואילך).
 (2) פרשתנו כג, ט.
 (3) ד"ה זה די"ב תמוז הנ"ל פ"ג ואילך.
 (4) לעיל ע' רנג ואילך. וש"נ.
 (4) ח"ג (פרשתנו) רג, ב.

דבר המונח בתיבה וסגור שם כו'. אבל בחכמה (בחי' האב) אין שייך כלל לומר שהם שם בבחי' עיבור, כי עיבור הוא שכבר ישנו הדבר כמו שהוא, אלא שהוא סגור ונעלם במקורו, שזהו אופן התכללות המדות בהשגה דבינה, משא"כ בחכמה הרי המדות אינם בבחי' מציאות כלל. ונוסף על התכללות המדות במוחין קודם התגלותם בלב, הנה גם לאחרי התגלות המדות, נמשך בהם משרשם ומקורם בבחי' המוחין. וענינו בעבודת האדם¹⁰, שצריך להיות התכללות המדות במוחין, והיינו, שלא מספיק שתהי' העבודה רק מצד האהבה והיראה שבהתגלות לבו, שעז"נ¹¹ לא יחפוץ כסיל בתבונה כי אם בהתגלות לבו, שמזה יכול להיות יניקה כו', ולכן צ"ל התכללות המדות במוחין.

ב) אך עדיין צריך להבין, שהרי תוכן כללות פסוק זה במאמר בלעם הוא סיפור שבח מעלת הז"א (שרש נש"י), איך ששרשו גבוה מאד כו', וכיון שהתכללות המדות בבחי' החכמה הו"ע נעלה יותר מאשר התכללות המדות בבחי' הבינה, א"כ, מהי ההוספה דמגבעות אשורנו (דקאי על התכללות המדות בבחי' הבינה), לאחרי שכבר נאמר כי מראש צורים אראנו (דקאי על התכללות המדות בבחי' החכמה, ועד לפנימיות החכמה כו'). אך הענין הוא, שיש מעלה גם בענין מגבעות אשורנו, כ¹², כדי שתהי' ההמשכה למטה כו', שזוהי תכלית הכוונה הן בנוגע לעבודת האדם, והן בנוגע לכללות העולם, לא די בבחי' המדות כפי שהם כלולים בחכמה, אלא צ"ל גם התכללותם בבינה, ששם המדות הם כבר בבחי' העלם שישנו במציאות עכ"פ, ולאחרי זה תוכל להיות התגלות המדות כו' (ובאופן שיומשך בהם שרשם ומקורם, כנ"ל).

ג) וזהו גם הדיוק מגבעות אשורנו¹³, דפי' אשורנו הוא מלשון פסיעת הרגלים, כמו כונן אשורי¹⁴, וכהמשך מאמר הזהר¹⁵, כיון דהוה במעהא דאימא כו' אושיט פסיעה לבר כו', כמרומז בכך שבאות ה' ראשונה (בינה) יש רגל קצר כמו ו', והיינו, שצורת הה"א עצמה באורך ורוחב היא בחי' בינה עצמה, והרגל הקצר שבה מורה על התכללות המדות בבינה, שהם שם בבחי' מציאות כמו עובר שנמצא במעי אמו (ולא כמו בחכמה ששם הם בהעלם שאינו במציאות), ובסוף הרגל אושיט

13) בהבא לקמן — ראה ביאורי הזהר
לאדמו"ר האמצעי פרשתנו קג, רע"ג ואילך.

14) תהלים מ, ג.

10) ד"ה הנ"ל פ"ה (לעיל ע' רנו ואילך).

11) משלי יח, ב. וראה לקו"ת מסעי צ, א.

12) ראה גם ד"ה כל הנקרא בשמי תשכ"ב

פ"ו ואילך (סה"מ תשכ"ב ע' רנו ואילך).

פסיעה לבר, שזהו בחי' נה"י, שרק הם המתגלים בהיות המדות כלולים בכינה, כמו העובר במעי אמו שראשו מונח בין ברכיו כו"י⁸, היינו, שמתגלה רק בחי' נה"י, ואילו חב"ד וחג"ת הם בהעלם ובהתכללות בבטן דאימא. ובפרטיות יותר, הנה על בחי' נה"י לא נופל הלשון אושיט פסיעה לבר, שהרי בחי' נה"י נחשב מעצמותו של בחי' ז"א, ואין זה פסיעה לבר, לבר דייקא, דהיינו מחוץ לעצמותו. ולהעיר, שמצינו שלגבי המוחין הנה כללות המדות נקראים בשם חוץ¹⁵, ועאכו"כ בחי' נה"י שלגבי עצמיות המדות הרי הם לבר מגופא¹⁶. אבל כל זה אינו שייך לענין פסיעה לבר, שהו"ע פסיעת הרגלים, שגם הם חלק מכללות האדם, למקום שמחוץ הימנו. ולכן, הנה עיקר הענין דאושיט פסיעה לבר הוא בנוגע לבחי' המלכות¹⁷, בחי' הדיבור, שהוא כח נבדל מעצם המדות, שהרי כל ענין הדיבור הוא הגילוי אל הזולת, והיינו, שנוסף על התכללות המדות בכינה, כמרומז ברגל הקצר שבאות ה' שהוא כמו ו', ישנה גם הנקודה שאושיט הו' שבתוך הה' מחוץ לעצמותו, שזהו השורש ומקור לבחי' הדיבור שנכלל בכינה בהעלם יותר מאשר המדות הכלולים בה.

ד) וזהו גם מ"ש בהמשך מאמר הזהר⁴, במתיבתא עילאה גבעת חסר ו' כו' ובמתיבתא דרקיעא גבעות באת ו' כו'. דהנה, החילוק בין גבעת (חסר ו'), לשון יחיד, לגבעות (בוא"ו) לשון רבים, הוא, שגבעת לשון יחיד מורה על הבינה עצמה, כפי שמקבלת השפע מבחי' החכמה בעצמה עדיין, קודם שיומשך מהיחוד שלהם העיבור דז"א במעי אימא, ואילו גבעות לשון רבים מורה על הבינה כפי שכוללת כבר את המדות שנמצאים בה בבחי' עיבור (כמרומז בציור הו' שבתוך הה"א), ולא רק המדות, אלא גם כח הדיבור (כמרומז בציור הו' שבתוך הה"א שאושיט פסיעה לבר) שכלול בה בהעלם יותר, כנ"ל. וזהו שבמתיבתא דרקיעא חולקים על הפירוש דמתיבתא עילאה דגבעת חסר ו', וס"ל שצ"ל גבעות בוא"ו דוקא, שזהו כפי שבינה היא בבחי' עיבור, שכלולים בה המדות וגם כח הדיבור, כנ"ל.

ובפרטיות יותר, הנה הצורך בענין דגבעות בוא"ו דוקא הוא לא רק בשביל עיבור ז"א בבטן דאימא עילאה (כינה), אלא גם

15) אוה"ת (יהל אור) לתהלים ע' תנה. ובכ"מ.

16) ראה תקו"ז בהקדמה (יז, א). עץ חיים 17) ראה גם אוה"ת פרשתנו ס"ע תתקו

שער טז (שער הולדת או"א וזו"ן) רפ"ד. ואילך.

בשביל העיבור בבטן אימא תתאה, בחי' המלכות, שזהו העיבור דנשמת מלכא משיחא, משיח בן דוד (כי דוד הוא ספירת המלכות¹⁸, דוד מלך ישראל¹⁹, וכמ"ש²⁰ ועבדי דוד מלך עליהם), שבזמן הגלות, שאז משיח יושב בשערי רומי כו'²¹, נשמתו היא בבחי' עיבור בבטן בחי' המלכות, עד זמן הגאולה, שאז נעשה ענין הלידה, שזהו ע"י המשכת תוספת אור מבחי' הבינה לבחי' המלכות. וכפי שמסיים במאמר הזהר הנ"ל⁴, גבעה דלתתא ברה דאתכליל בה אצטריך לזמנא דאתי כד ייתי מלכא משיחא לנטלא ליה גבעת עלאה כו' ולאוקמא ליה בחיין עלאין כו', והיינו ע"י ל"ג ימים שתשב על דמי טהרה²², לפי שיום א' דפסח הוא אותו היום דתשעה באב (כידוע הסימן דא"ת ב"ש²³) שבו נולד משיח²⁴, ול"ג בעומר הוא סוף ל"ג הימים דדמי טהרה, ואז הוא הילולא דרשב"י²⁵, ניצוץ משה²⁶, שהוא בחי' משיח, כידוע שגואל²⁷ ראשון הוא גואל אחרון²⁸.

<p>פ"ג, ה (בסופו). איכ"ר פ"א, נא.
(25) ראה זח"ג רצו, ב. פע"ח שער ספה"ע פ"ז.</p>	(18) ראה פרדס שער כג (שער ערכי הכינויים) בערכו. ערכי הכינויים (לבעל סדה"ד) בערכו.
(26) ראה זח"א יד, ב בהגהה. סידור שם, ב.	(19) ר"ה כה, א.
(27) ראה שמו"ר פ"ב, ד. זח"א רנג, א. שער הפסוקים להאריז"ל ויחי מט, י. תו"א ר"פ משפטים (עה, ב).	(20) יחזקאל לז, כד.
(28) חסר הסיום (המו"ל).	(21) ראה סנהדרין צח, א.
	(22) תזריע יב, ד.
	(23) טוש"ע או"ח סתכ"ח ס"ג.
	(24) ירושלמי ברכות פ"ב ה"ד. במדב"ר